

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtru[m] locutiones in prædictis formis sint veræ? 5

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

Quod quidem fieri non potuit in conceptione corporis Christi, qua corpus Christi formabatur, ut aliquid à corpore Christi procedens haberet instrumentalem virtutem ad ipsius corporis formationem. In creatione etiam non fuit aliquod extremum, in quod instrumentalis actio creaturæ posset terminari. Unde nos est simile.

*posita in
ar. 2. et 3
in arg. 1.

Ad tertium dicendum, quòd prædicta verba* quibus fit consecratio, sacramentaliter operantur. Unde vis conuersiva, quæ est in formis horum sacramentorum, consequitur significationem, quæ in prolatione ultimæ dictionis terminatur. Et idè in ultimo instanti prolationis verborum prædicta verba consequuntur hanc virtutem; in ordine tamen ad præcedentia. Et hæc virtus est simplex ratione simplicis significati: licet in ipsis verbis exterius prolatis, fit quadam compositio.

ARTIC. V.

Verum prædicta locutiones sint vera?

468
4. d. 8. q.
2. art. 1.
quæst. 4.
art. 2.

Ad quinquum sic proceditur. Videtur, quòd prædictæ locutiones non sint veræ. Cum enim dicitur, hoc est corpus meum, hoc, est demonstratiuum substantiæ. Sed secundum prædicta*, quando profertur hoc pronomen, hoc, adhuc est ibi substantia panis: quia transubstantiatio fit in ultimo instanti prolationis verborum. Sed hæc est falsa, panis est corpus Christi. Ergo hæc est falsa, hoc est corpus meum.

¶ 2. Præterea, Hoc pronomen, hoc, facit demonstrationem ad sensum. Sed species sensibiles, quæ sūt in hoc sacramento, neque sūt ipsum corpus Christi, neque accidentia corporis Christi. Ergo hæc locutio non potest esse vera, hoc est corpus meum.

art. præc.

¶ 3. Præterea, Hæc verba (sicut dictum* est) sua significatione efficiunt cōuersionem panis in corpus Christi. Sed causa effectiua præintelligitur effectui. Ergo significatio horum verborum præintelligitur cōuersioni panis in corpus Christi. Sed ante cōuersionem hæc est falsa, hoc est corpus meum. Ergo simpliciter

citer est iudicandum, quòd sit falsa. Et eadem ratio est de hac locutione, hic est calix sanguinis mei, &c.

SED contra est, quod hæc verba proferuntur ex persona Christi, qui de se dicit Ioann. decimo-quarto, Ego sum veritas.

RESPONDEO dicendum, quòd circa hoc multiplex fuit opinio. Quidam enim dixerunt, quòd in hac locutione, hoc est corpus meum, hæc dictio, hoc, importat demonstrationem vt conceptam, & non vt exercitam; quia tota ista locutio sumitur materialiter, cum recitatiue proferatur. Recitat enim sacerdos Christum dixisse, hoc est corpus meum. Sed hoc stare non potest: quia secundum hoc, verba hæc non applicarentur ad materiam corporalem presentem; & ita non perficeretur sacramentum. Dicit enim Aug. *super Ioan. Accedit verbum ad elementum, & fit sacramentum. Et præterea ex hoc totaliter non evitatur difficultas huius quæstionis: quia eadẽ rationes manent circa primam prolationem, qua Christus hæc verba protulit. Quare manifestum est, quòd non materialiter, sed significatiue sumebantur. Et idẽ dicendum est, quòd etiam quando proferuntur a sacerdote, significatiue, & non tantum materialiter sumuntur. Nec obstat, quod sacerdos ea recitatiue proferat, quasi à Christo dicta: quia propter infinitam virtutem Christi, sicut ex contactu carnis suæ vis regeneratiua pervenit non solũ ad illas aquas, quæ Christũ tergerunt, sed ad omnes ubique terrarũ, per omnia futura secula: ita etiam ex prolatione ipsius Christi, hæc verba virtutem consecratiuam sunt consecuta à quocũque sacerdote dicantur, ac si Christus ea præsentialiter proferret. Et idẽ alii dixerunt quòd hæc dictio hoc, in hac locutione facit demonstrationem, non ad sensum, sed ad intellectũ: vt sit sensus, hoc est corpus meum, idest significatum per hoc, est corpus meum. Sed nec hoc stare potest: quia cum in sacramento hoc efficiatur quod significatur, nõ fieret per hanc formã, vt corpus Christi sit in hoc sacramento,

secun -

*tract. 80.
in 10. a
med. to 9*

975. a. 1.

secundum veritatem, sed solum sicut in signo, quod est hæreticum, ut supra dictum * est. Et ideo alij dixerunt, quod hæc dictio, hoc, facit demonstrationem ad sensum: sed intelligitur hæc demonstratio, nõ pro illo instanti locutionis, quo profertur hæc dictio; sed pro ultimo instanti locutionis: sicut cum aliquis dicit, nunc taceo; hoc adverbium, nunc, facit demonstrationem pro instanti immediate sequenti locutionem. Est enim sensus, statim his verbis dictis, taceo. Sed nec hoc stare potest: quia secundum hoc, huius locutionis esset sensus, corpus meum est corpus meum. Quod prædicta locutio non facit: quia hoc fuit etiã ante prolationem verborum: unde nec hoc prædicta locutio significat. Et ideo aliter dicendum est, quod sicut prædictum est*, hæc locutio habet virtutem factiuam conuersionis panis in corpus Christi. Et ideo comparatur ad alias locutiones, quæ habent solum vim significatiuam, & non factiuam, sicut comparatur conceptioni intellectus practici, quæ est factiua rei, conceptioni intellectus nostri speculatiui, quæ est accepta à rebus: nã voces sunt signa intellectuum, secundum Philosophum*. Et ideo sicut conceptio intellectus practici non præsupponit rem conceptam, sed facit eam: ita veritas huius locutionis non præsupponit rem significatam, sed facit eam: sic enim se habet verbum Dei ad res factas per verbum. Hæc autem conuersio non fit successiue, sed in instanti: sicut dictum est*. Et ideo oportet quidem intelligere prædictam locutionem secundum vltimum instans prolationis verborum: non tamen ita quod præsupponatur ex parte subiecti id quod est terminus conuersionis, scilicet quod corpus Christi, sit corpus Christi; neque etiã illud quod fuit ante conuersionem, scilicet panis: sed id quod communiter se habet quantum ad vtrumque, scilicet contentum in generali sub istis speciebus. Nõ enim faciunt hæc verba, quod corpus Christi sit corpus Christi; neque quod panis sit corpus Christi: sed quod contentum sub his speciebus, quod prius erat panis, sit corpus Christi. Et

*in isto ar
si e. in ar
gu. 3. &
art. præc.
qd. 3.*

*di. 1. peri.
in princ.
lib. 10. 1.*

*ar. 2. hu-
ius quæst.
q. 75.
art. 7.*

sti. Et ideo signanter nõ dicit Dominus, hic panis est corpus meum, quod esset secundum intellectũ secundæ opinionis; neque, hoc corpus meum est corpus meum, quod esset secundum intellectum tertie opinionis: sed in generali, hoc est corpus meum, nullo nomine apposito à parte subiecti: sed solo pronomine, quod significat substantiam in communi, sine qualitate, idest, forma determinata.

Ad primũ ergo dicendum, quòd hæc dictio, hoc, demonstrat substantiam: sed absque determinatione propriæ naturæ, sicut dictum est *.

Ad secundum dicendum, quòd hoc pronomen, hoc, non demonstrat ipsa accidentia, sed substantiã sub accidentibus contentam, quæ primo fuit panis; & postea est corpus Christi. Quod licet non informetur his accidentibus, tamen sub eis continetur.

Ad tertium dicendum, quòd significatio huius locutionis præintelligitur rei significatæ ordine naturæ, sicut causa naturaliter est prior effectu. Non tamen ordine temporis: quia hæc causa simul habet secum suum effectum. Et hoc sufficit ad veritatem locutionis.

ARTIC. VI.

Vtrum forma consecrationis panis, consequatur suum effectum, antequam perficiatur forma consecrationis vini?

AD sextum sic proceditur. Videtur, quòd forma consecrationis panis non consequatur suum effectum, quousque perficiatur forma consecrationis vini. Sicut enim per consecrationem panis incipit esse corpus Christi sub hoc sacramento; ita per consecrationem vini incipit esse sanguis. Si ergo verba consecrationis panis haberent suum effectum ante consecrationem vini, sequeretur quòd in hoc sacramento inciperet esse corpus Christi * sine sanguine: quod est inconueniens.

¶ 2 Præterea, Vnum sacramentum, vnum habet cõplementũ: vnde licet in baptismo sint tres immersiones,

in corpore art.

469

4 d. 8. q.

1. ar. 4. q.

2. et d. 11

q. 2. ar. 1.

q. 1. ad 4.

et 1. Cor.

11. le. 6.

col. 1.

al. exan-

gue.